

СТРАТЕГИЈА

КОМУНИКАЦИЈЕ И ДИСЕМИНАЦИЈЕ

РЕПУБЛИЧКОГ ЗАВОДА ЗА СТАТИСТИКУ

2026-2030.

САДРЖАЈ

1. УВОД.....	4
2. СТРАТЕШКО УСМЕРЕЊЕ И ПРИНЦИПИ	4
3. КОРИСНИЦИ СТАТИСТИЧКИХ ПОДАТАКА.....	5
4. СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ.....	6
4.1. Унапређење доступности и видљивости статистичких података и производа	6
4.2. Унапређење разумљивости статистичких података и допринос статистичкој писмености	6
4.3. Јачање комуникације усмерене према потребама корисника	7
4.4. Развој дигиталне комуникације и прилагођавање новим технологијама.....	7
4.5. Јачање поверења у званичну статистику	7
5. КАНАЛИ И ФОРМАТИ КОМУНИКАЦИЈЕ	8
5.1. Референтни канали комуникације	8
5.2. Савремени дигитални канали и формати	8
5.3. Визуализација статистичких података.....	9
5.4. Комуникациони садржаји	9
5.5. Комуникација и интеракција са корисницима	9
6. ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	9
7. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ.....	10

1. УВОД

Стратегија комуникације и дисеминације Републичког завода за статистику за период 2026–2030. године (у даљем тексту: Стратегија) утврђује приоритете и правце развоја комуникације и дисеминације Републичког завода за статистику (у даљем тексту: РЗС) са корисницима, јавношћу и другим заинтересованим странама.

Стратегија се заснива на принципима званичне статистике, Политици дисеминације званичне статистике и резултатима истраживања о задовољству корисника статистичким подацима и услугама РЗС-а. Утврђивање приоритета у области комуникације и дисеминације заснива се и на информацијама и извештајима о коришћењу канала комуникације и дисеминације, укључујући захтеве корисника, медијску видљивост, коришћење дигиталних канала и комуникацију на друштвеним мрежама.

Сврха Стратегије је да усмери унапређивање комуникације и дисеминације РЗС-а, у складу са потребама различитих група корисника и начинима на које они проналазе, разумеју и користе статистичке податке.

2. СТРАТЕШКО УСМЕРЕЊЕ И ПРИНЦИПИ

Комуникација и дисеминација статистичких података имају за циљ да корисницима омогуће да пронађу, разумеју и користе званичне статистичке податке.

Развој комуникације и дисеминације усмерен је на то да статистички подаци буду доступнији, видљивији, разумљивији и употребљивији, уз очување њиховог значења, методолошке основе и квалитета.

У остваривању овог усмерења, РЗС се руководи следећим принципима:

Усмереност на кориснике

Потребе, очекивања и повратне информације корисника представљају основу за унапређење комуникације и дисеминације.

Поузданост

Комуникациони садржаји заснивају се на званично објављеним статистичким подацима и релевантним метаподацима.

Јасноћа и разумљивост

Статистички подаци и пратеће информације представљају се на јасан и разумљив начин, уз навођење информација релевантних за њихово правилно тумачење и коришћење, укључујући методолошка објашњења, промене у методологији и информације значајне за упоредивост података.

Непристрасност и доследност

Комуникација РЗС-а је непристрасна и заснива се на једнаким принципима и стандардима, без фаворизовања појединих корисника и уз доследну примену правила, независно од комуникационог канала или формата.

Правовременост и поштовање најављених датума објављивања

Статистички подаци објављују се у складу са унапред објављеним Календаром објављивања и утврђеним временом објављивања. О евентуалним променама корисници се благовремено информишу.

Доступност и бесплатан приступ

Корисницима се омогућава једнак и истовремен приступ званично објављеним статистичким подацима и информацијама без накнаде, путем различитих канала и у различитим форматима, уз настојање да се подаци и информације могу лако пронаћи, преузети и користити.

Континуирано унапређење

Комуникација и дисеминација развијају се на основу резултата праћења, повратних информација корисника и промена у комуникационом и дигиталном окружењу.

3. КОРИСНИЦИ СТАТИСТИЧКИХ ПОДАТАКА

Републички завод за статистику препознаје различите групе корисника статистичких података и информација, чије се потребе, начин коришћења података и захтеви за нивоом детаљности и формом представљања разликују.

Основне групе корисника су:

- **државна управа и локална самоуправа** – за планирање, праћење и евалуацију јавних политика и програма;
- **пословни субјекти** – за пословно одлучивање, анализе, планирање и праћење економских кретања;
- **научници, истраживачи и аналитичари** – за научноистраживачки и стручни рад, анализе и моделирање;
- **студенти и образовна заједница** – за образовање, учење и развој статистичке писмености;
- **медији** – за информисање јавности и припрему новинарских садржаја заснованих на званичним статистичким подацима;
- **међународне институције** – за међународно извештавање, праћење и анализу, као и обезбеђивање међународно упоредивих података;
- **коморе, удружења и друге организације** – за анализу стања и кретања у областима од интереса за њихове чланове и кориснике;
- **општа јавност** – за информисање и боље разумевање друштвених, демографских и економских појава.

Сегментација корисника представља основу за прилагођавање комуникационих садржаја, формата и канала различитим потребама корисника.

4. СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ

Стратегија утврђује пет међусобно повезаних стратешких циљева:

1. Унапређење доступности и видљивости статистичких података и производа;
2. Унапређење разумљивости статистичких података и допринос статистичкој писмености;
3. Јачање комуникације усмерене према потребама корисника;
4. Развој дигиталне комуникације и прилагођавање новим технологијама;
5. Јачање поверења у званичну статистику.

4.1. Унапређење доступности и видљивости статистичких података и производа

Циљ је да корисници лакше пронађу статистичке податке, производе и пратеће информације које су им потребне и да буду боље информисани о могућностима њиховог коришћења.

РЗС ће унапређивати начин представљања и повезивања статистичких садржаја како би се корисницима олакшало проналажење и коришћење релевантних података.

Приоритети су:

- унапређење структуре, навигације и претраживања званичног веб-сајта;
- боље повезивање комуникационих садржаја са изворним статистичким подацима и релевантним садржајима на веб-сајту РЗС-а;
- повећање видљивости статистичких база, публикација, портала Отворених података и других статистичких производа;
- развој доступности микроподатака за истраживачке потребе;
- унапређење коришћења различитих комуникационих канала за повећање видљивости статистичких садржаја.

4.2. Унапређење разумљивости статистичких података и допринос статистичкој писмености

Циљ је да корисници лакше разумеју статистичке податке, њихово значење и контекст и да их користе на одговарајући начин.

РЗС ће развијати начине представљања статистичких података који омогућавају њихово лакше разумевање различитим групама корисника, без нарушавања њихове стручне и методолошке основе.

Приоритети су:

- развој јасних и кратких објашњења статистичких показатеља;
- шире коришћење визуелизација, инфографика и других формата који доприносе разумевању података;
- унапређење повезивања статистичких података са методолошким информацијама, објашњењима и другим садржајима који доприносе њиховом правилном тумачењу;
- развој садржаја који доприносе статистичкој писмености;
- прилагођавање начина представљања различитим групама корисника.

4.3. Јачање комуникације усмерене према потребама корисника

Циљ је да комуникација и дисеминација боље одговарају различитим потребама, начинима коришћења и очекивањима корисника.

РЗС ће користити расположиве информације о потребама корисника и њиховим искуствима у коришћењу статистичких података за унапређење комуникације и дисеминације.

Приоритети су:

- системско коришћење резултата истраживања задовољства корисника;
- коришћење информација из корисничких захтева, консултација и других облика директне комуникације;
- прилагођавање садржаја различитим групама корисника;
- унапређење комуникације са новим и потенцијалним корисницима.

4.4. Развој дигиталне комуникације и прилагођавање новим технологијама

Дигитално окружење мења начин на који корисници проналазе, разумеју и користе статистичке информације. Циљ је да РЗС прати ове промене и развија дигиталну комуникацију у складу са потребама корисника и природом статистичких садржаја.

Приоритети су:

- унапређење дигиталних канала комуникације;
- развој визуелних и интерактивних формата и дигиталних публикација;
- праћење могућности примене нових технологија у комуникацији и корисничкој подршци;
- развој аутоматизованог и стандардизованог приступа статистичким резултатима путем API сервиса;
- одговорна примена AI алата за унапређење комуникације и дисеминације, уз ослањање на званичне статистичке податке и метаподатке и упућивање корисника на изворне статистичке садржаје.

Посебно место у дигиталној комуникацији имају друштвене мреже, које се користе као допунски канал за досезање различитих група корисника, повећање видљивости статистичких садржаја и њихово приближавање широј јавности.

4.5. Јачање поверења у званичну статистику

Циљ је да комуникација РЗС-а допринесе разумевању улоге званичне статистике и јачању поверења у статистичке податке и институцију која их производи.

Комуникација треба да допринесе бољем разумевању начина на који настају статистички подаци, њихове намене и значаја за доношење одлука и разумевање друштвених и економских појава.

Приоритети су:

- јасније представљање улоге и значаја РЗС-а;
- афирмисање принципа квалитета, професионалне независности, непристрасности и статистичке поверљивости;

- унапређење комуникације са медијима и другим посредницима статистичких информација;
- правовремено разјашњавање значајних нетачних или погрешних тумачења статистичких података;
- доследно упућивање на званичне податке, методологију и метаподатке;
- развој садржаја који приближавају корисницима начин производње и значај званичне статистике.

5. КАНАЛИ И ФОРМАТИ КОМУНИКАЦИЈЕ

Комуникација и дисеминација статистичких података и информација одвијају се путем различитих канала и формата. Њихов избор зависи од врсте информације, потреба и карактеристика корисника и сврхе комуникације.

5.1. Референтни канали комуникације

Званични веб-сајт РЗС-а представља централни и референтни канал комуникације и дисеминације, који обезбеђује приступ званичним статистичким подацима, статистичким производима и релевантним методолошким и другим пратећим информацијама. Путем веб-сајта доступне су статистичке базе, саопштења, публикације и други званични дигитални садржаји РЗС-а.

Портал Отворених података обезбеђује приступ статистичким подацима у форматима погодним за преузимање, даљу обраду и поновну употребу, чиме се подстиче шире коришћење званичне статистике од стране различитих категорија корисника.

Канали и формати комуникације, када је то релевантно, упућују на званичне изворе статистичких података, чиме се обезбеђују њихова поузданост, проверљивост и доследно коришћење.

5.2. Савремени дигитални канали и формати

Савремени дигитални канали и формати не замењују традиционалне и формалне изворе статистичких података. Њихова улога је да статистичке информације учине видљивијим, разумљивијим и приступачнијим различитим групама корисника и да их, када је релевантно, усмере ка изворним статистичким садржајима на веб-сајту РЗС-а.

Дигитални приступ статистичким резултатима унапређује се развојем API сервиса, који омогућава аутоматизован, брз и стандардизован приступ статистичким резултатима директно из статистичких база, без потребе за ручним преузимањем.

Садржаји намењени друштвеним мрежама прилагођавају се карактеристикама одређене платформе и потребама различитих категорија корисника, уз доследно ослањање на званично објављене статистичке податке, чиме се доприноси већој видљивости и разумљивости статистичких садржаја.

5.3. Визуализација статистичких података

Визуализација статистичких података представља важан део савремене дисеминације и обухвата графичке и интерактивне приказе, приказ података на мапама и друге облике визуелног представљања.

РЗС ће наставити да развија и унапређује визуализацију статистичких података, са циљем да сложене статистичке информације учини разумљивијим, приступачнијим и лакшим за коришћење различитим категоријама корисника.

При развоју визуализација водиће се рачуна о тачности, јасноћи, статистичком контексту и интегритету података.

5.4. Комуникациони садржаји

Инфографике, кратка објашњења, брошуре и други комуникациони садржаји користе се за приближавање статистичких података различитим категоријама корисника и њихово лакше разумевање.

Њихов садржај и формат прилагођавају се врсти информације, циљној групи и сврси комуникације, уз очување тачности, статистичког контекста и интегритета података.

5.5. Комуникација и интеракција са корисницима

Консултације са корисницима, учешће у радним и саветодавним групама, као и директна комуникација са медијима представљају важне облике комуникације РЗС-а.

Повратне информације прикупљене кроз ове облике комуникације користе се за препознавање потреба и очекивања корисника, унапређење начина представљања статистичких података и даље унапређење комуникационих и дисеминационих активности.

6. ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ

Реализација Стратегије пратиће се на основу показатеља утврђених Акционим планом.

У зависности од циља и активности, праћење може обухватити:

- коришћење веб-сајта, статистичких база и других статистичких производа;
- корисничке захтеве и повратне информације;
- резултате истраживања задовољства корисника;
- коришћење и видљивост визуализација, инфографика, кратких објашњења и других комуникационих садржаја;
- друге релевантне показатеље.

Резултати праћења, укључујући резултате периодичних истраживања задовољства корисника, користиће се за процену остваривања циљева Стратегије и преиспитивање приоритета у области комуникације и дисеминације.

7. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Стратегија комуникације и дисеминације Републичког завода за статистику утврђује приоритете развоја комуникације и дисеминације РЗС-а за период 2026–2030. године.

Њена реализација треба да допринесе да статистички подаци буду доступнији, видљивији, разумљивији и употребљивији, као и да комуникација РЗС-а буде усмерена према потребама корисника и јачању њиховог поверења у званичну статистику.

Стратегија се спроводи кроз Акциони план и у складу са Политиком дисеминације званичне статистике и другим релевантним документима РЗС-а.

Стратегија ступа на снагу даном доношења.

СТРАТЕГИЈА

КОМУНИКАЦИЈЕ И ДИСЕМИНАЦИЈЕ
РЕПУБЛИЧКОГ ЗАВОДА ЗА СТАТИСТИКУ

2026-2030.

